I

(Tiedonantoja)

NEUVOSTO

Euroopan koulutusjärjestelmien tavoitteiden yksityiskohtainen seurantaohjelma

(2002/C 142/01)

SISÄLLYS

Sivu

TIIVISTELMÄ 3

1. Johdanto 3

2. Koulutus, Lissabonin strategian ensisijainen avainalue 4

3. Kunnianhimoiset mutta realistiset päämäärät 5

4. Tulevat toimet: avoimen koordinointimenetelmän soveltaminen koulutukseen 5

5. Yksi kokonaisvaltainen koulutusstrategia 6

6. Prosessin laajentaminen muihin Euroopan maihin 6

YKSITYISKOHTAINEN TYÖOHJELMA 13 TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI 7

Strateginen tavoite 1: KOULUTUKSEN LAADUN JA VAIKUTTAVUUDEN PARANTAMINEN EU:SSA 7

1.1. Opettajien ja kouluttajien koulutuksen parantaminen 7

1.2. Taitojen kehittäminen tietoyhteiskuntaa varten 7

1.3. Jokaisella on oltava mahdollisuus tieto- ja viestintätekniikan käyttöön 8

1.4. Tieteellisiin ja teknisiin opintoihin otettavien määrän lisääminen 9

1.5. Resurssien paras mahdollinen käyttö 10

Strateginen tavoite 2: KOULUTUKSEEN PÄÄSYN HELPOTTAMINEN 11

2.1. Avoin oppimisympäristö 11

2.2. Oppimisen kiinnostavuuden lisääminen 12

2.3. Aktiivisen kansalaisuuden, yhtäläisten mahdollisuuksien ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tukeminen 12

Strateginen tavoite 3: KOULUTUSJÄRJESTELMIEN LÄHENTÄMINEN YMPÄRÖIVÄÄN MAAILMAAN 13

3.1. Yhteyksien vahvistaminen työelämään ja tutkimukseen sekä yhteiskuntaan yleensä 13

3.2. Yrittäjyyden edistäminen 14

3.3. Vieraiden kielten oppimisen parantaminen 14

3.4. Liikkuvuuden ja vaihdon lisääminen 15

3.5. Eurooppalaisen yhteistyön edistäminen 16

TAVOITTEIDEN SEURANNAN ALOITTAMISAIKATAULU 18

Taulukko: Määrällisten indikaattoreiden seurantamalli 19

TILASTOLLISET TIEDOT 20

TIIVISTELMÄ

Euroopan koulutusjärjestelmien tulevaisuuden tavoitteita koskeva poliittinen yhteistyö

Koulutuspoliittinen yhteistyö saa EU:ssa uutta vauhtia, kun koulutusjärjestelmien tulevaisuuden tavoitteita koskeva työohjelma hyväksyttiin 14. helmikuuta. Ohjelmassa keskitytään seuraavaan kolmeen strategiseen tavoitteeseen, jotka jakaantuvat 13 liitännäistavoitteeseen:

– *Euroopan unionin koulutusjärjestelmien laadun ja vaikuttavuuden parantaminen,*

– *koulutusjärjestelmiin pääsyn helpottaminen,*

– *koulutusjärjestelmien ja ympäröivän maailman lähentäminen.*

Koulutuspoliittisen yhteistyön edistäminen on ratkaisevan tärkeää Lissabonin strategian onnistumisen kannalta, kuten Barcelonan Eurooppa-neuvostolle toimitetussa komission yhteenvedossa todetaan. Koulutusjärjestelmien laajempi tehtävä on tunnustettava jatkossakin, jotta niillä voitaisiin täysipainoisesti edistää Lissabonin päämäärien saavuttamista ja jotta voitaisiin varmistaa, että opettajilta ja koko yhteiskunnalta saadaan tarvittava olennainen tuki. Tätä silmällä pitäen neuvosto ja komissio pyytävät yhdessä, että eurooppalainen koulutusalue tunnustettaisiin nyt selkeästi yhdeksi Lissabonin strategian ensisijaisista avainalueista.

Neuvosto ja komissio korostavat haluavansa vastata päättäväisesti ja kattavasti tietoyhteiskunnan, globalisoitumisen ja EU:n laajentumisen asettamiin haasteisiin, ja ne asettavat tästä syystä itselleen kunnianhimoisia mutta realistisia päämääriä. EU:n kansalaisten ja koko unionin edun kannalta seuraavat koulutusalaa koskevat tavoitteet olisi saavutettava vuoteen 2010 mennessä:

– *Koulutuksessa saavutetaan korkein mahdollinen laatutaso ja eurooppalaisia koulutusjärjestelmiä ja -laitoksia pidetään laatunsa ja merkityksensä vuoksi maailmanlaajuisesti esimerkkinä muille,*

– *Eurooppalaiset koulutusjärjestelmät ovat riittävän yhteensopivia, jotta kansalaiset voivat liikkua niiden välillä ja hyötyä niiden monimuotoisuudesta.*

– *Missä tahansa EU:n sisällä hankittu pätevyys, tiedot ja taidot voidaan tunnistaa tosiasiallisesti koko unionissa työnsaannin ja jatko-opintojen varmistamiseksi.*

– *Kaikenikäisillä eurooppalaisilla on mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen.*

– *Eurooppa suhtautuu avoimesti yhteistyöhön kaikkien muiden alueiden kanssa yhteistä etua silmällä pitäen, ja Euroopan olisi oltava muualta maailmasta tulevien opiskelijoiden ja tutkijoiden suosituin kohde.*

Työskentely niiden kolmen tavoitteen osalta, jotka koskevat uusia perustaitoja, tietotekniikkaa sekä matematiikkaa, luonnontieteitä ja teknologiaa, on jo alkanut, ja kaikkien muiden tavoitteiden osalta toiminta alkaa jo vuonna 2003. Sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi eri politiikkojen välillä tehdään yhteistyötä, jossa käytetään uutta avointa koordinointimenetelmää yhteisön toiminnan lisäarvon kasvattamiseksi perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklan mukaisesti. Menetelmä perustuu yhteisten ongelmien ja tavoitteiden selvittämiseen, hyvien toimintatapojen levittämiseen, edistymisen mittaamiseen sovituilla välineillä ja saavutusten vertailuun sekä Euroopan maiden välillä että muun maailman kanssa. Järjestelyjä ehdokasmaiden tosiasiallisen osallistumisen aikaansaamiseksi käsitellään seuraavassa EU:n ja ehdokasmaiden opetusministerien epävirallisessa kokouksessa Bratislavassa kesäkuussa 2002. Neuvosto (koulutus) vastaa yhteistyössä komission kanssa kokonaisstrategian ohjauksesta ja valvonnasta. Neuvosto ja komissio aikovat toimittaa seuraavan yhteisen asiaa koskevan selvityksensä Eurooppa-neuvostolle vuonna 2004.

1. Johdanto

1.1. Eurooppa-neuvosto totesi Lissabonin kokouksessaan maaliskuussa 2000, että Euroopan unionilla on vastassaan mittava muutos, joka on seurausta globalisoitumisesta ja uuden tietoon perustuvan talouden asettamista haasteista, ja asetti EU:lle seuraavan strategisen päämäärän saavutettavaksi vuoteen 2010 mennessä: siitä on tultava maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, joka kykenee ylläpitämään kestävää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Eurooppa-neuvosto painotti, että nämä muutokset edellyttävät paitsi Euroopan talouden perinpohjaista uudistamista myös haastavaa ohjelmaa hyvinvointi- ja koulutusjärjestelmien nykyaikaistamiseksi. Samalla se pyysi koulutusneuvostoa "aloittamaan laajan keskustelun koulutusjärjestelmien konkreettisista tulevaisuuden tavoitteista keskittyen yhteisiin huolenaiheisiin ja ottaen huomioon kansalliset erityispiirteet; tarkoituksena on tukea Luxemburgin ja Cardiffin prosesseja ja esittää Eurooppa-neuvostolle laaja raportti keväällä 2001".

1.2. Koulutusjärjestelmien konkreettisia tulevaisuuden tavoitteita koskeva selvitys esitettiin maaliskuussa 2001 kokoontuneelle Tukholman Eurooppa-neuvostolle. Selvityksessä asetetaan seuraavat kolme sovittua strategista tavoitetta, jotka jakaantuvat 13 liitännäistavoitteeseen:

– Euroopan unionin koulutusjärjestelmien laadun ja vaikuttavuuden parantaminen,

– koulutusjärjestelmiin pääsyn helpottaminen,

– koulutusjärjestelmien ja ympäröivän maailman lähentäminen.

Tukholman Eurooppa-neuvoston päätelmissä edellytettiin, että koulutusjärjestelmien tulevia tavoitteita koskevaa seurantaa jatketaan ja että kevään 2002 Eurooppa-neuvostolle esitetään työohjelma ja arviointi siitä, miten tavoitteet on saavutettu avoimen koordinointimenetelmän avulla ja maailmanlaajuisesti tarkastellen.

1.3. Neuvosto ja komissio hyväksyivät yhteisesti oheisen yksityiskohtaisen työohjelman 14. helmikuuta 2002. Työohjelmassa esitetään avainasiat, jotka on toteutettava sovittujen kolmen strategisen tavoitteen ja 13 liitännäistavoitteeseen saavuttamiseksi. Siinä käsitellään erilaisia koulutukseen liittyviä tekijöitä ja koulutustasoja perustaidoista ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen painottaen erityisesti elinikäisen oppimisen periaatetta. Työohjelmassa luetellaan tärkeimmät välineet, joilla mitataan edistymistä ja verrataan eurooppalaisia saavutuksia sekä Euroopan tasolla että suhteessa maailman muihin alueisiin.

1.4. Tältä pohjalta neuvosto (koulutus) ja komissio esittävät yhteisesti tämän selvityksen Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle. Tässä selvityksessä korostetaan koulutuksen oleellista merkitystä pyrittäessä parantamaan eurooppalaisten pätevyystasoa ja siten vastaamaan paitsi Lissabonin haasteeseen myös kansalaisten ja yhteiskunnan laajempiin tarpeisiin. Yhteinen selvitys tuo esiin neuvoston ja komission sitoutumisen koulutukseen sekä kunnianhimoiset tavoitteet koulutuksen alalla, joka on eurooppalaisen osaamisalueen olennainen osa. Selvityksessä esitetään lisäksi, millä tavalla edistystä olisi saatava aikaan: koulutuspolitiikassa olisi sovellettava avointa koordinointimenetelmää perustamissopimuksen 149 ja 150 mukaisesti (vrt. 4 ja 5 kohta jäljempänä).

2. Koulutus, Lissabonin strategian ensisijainen avainalue

2.1. Kaksi vuotta sitten pidetyn Lissabonin Eurooppa-neuvoston jälkeen jäsenvaltiot ovat tehneet useita aloitteita, ja Euroopan tasolla on jo saavutettu merkittäviä tuloksia seuraavilla aloilla: liikkuvuus, elinikäinen oppiminen, ammatillinen ja korkea-asteen koulutus, laadun arviointi ja takaaminen, *e-oppiminen* ja kansainvälinen yhteistyö.

Komissio esitti marraskuussa 2001 elinikäistä oppimista koskevan laajan kuulemisen jälkeen Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedonannon elinikäisestä oppimisesta koulutuksen johtavana periaatteena, jossa esitetään konkreettisia ensisijaisia toimia. E-oppimista koskeva toimintasuunnitelma etenee, ja on käynnistetty kaksi foorumia, joista toisessa käsitellään ammatillisten tutkintojen selkeyttä ja toisessa ammattikoulutuksen laatua.

Euroopan kielten teemavuoden 2001 yhteydessä korostettiin kielellisen monimuotoisuuden merkitystä eurooppalaisessa koulutuksessa. Eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen yhteensopivuutta ja kiinnostavuutta edistävä Bolognan prosessi eteni Prahassa toukokuussa 2001 pidetyssä ministerikonferenssissa, ja neuvosto (koulutus) katsoo, että tämä prosessi tukee EU:n koulutusjärjestelmien tulevia tavoitteita koskevaa työtä.

Neuvostolle ja Euroopan parlamentille esitettiin syyskuussa 2001 tiedonanto yhteistyön tiivistämisestä kolmansien maiden kanssa korkea-asteen koulutuksen alalla, minkä jälkeen poliittiset ja kulttuurirajat ylittävän yleisen koulutuspoliittisen yhteistyön olennaista merkitystä koskevat pohdinnat ovat lisääntyneet. Nuorisoa käsittelevässä valkoisessa kirjassa pohditaan virallisen ja koulujärjestelmän ulkopuolisen koulutuksen merkitystä. Komissio on lisäksi hiljattain esittänyt ehdotuksen toimintasuunnitelmaksi, joka perustuu Tukholman Eurooppa-neuvoston jälkeen perustetun ammattitaitoa ja liikkuvuutta käsittelevän korkean tason työryhmän raporttiin.

2.2. Kaikki nämä Lissabonin Eurooppa-neuvoston jälkeen järjestetyt tapahtumat ja tehdyt aloitteet osoittavat, että koulutusjärjestelmien kehittäminen elinikäistä oppimista silmällä pitäen ja maailmanlaajuisesti ajatellen tunnustetaan yhä laajemmin keskeiseksi tekijäksi Euroopan tulevaisuudelle tiedon aikakaudella.

2.3. Sen lisäksi, että koulutusjärjestelmiä on muutettava, jotta voitaisiin vastata tietoyhteiskunnan ja globalisoitumisen haasteisiin, koulutusjärjestelmillä on myös laajemmat päämäärät, ja niiden yhteiskunnallinen vastuu on laajempi. Niillä on tärkeä merkitys sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisessa sekä syrjinnän, syrjäytymisen, rasismin ja muukalaisvihan ennaltaehkäisyssä ja siten suvaitsevaisuuden ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen edistämisessä.

Koulutusjärjestelmien merkitystä eurooppalaisten yhteiskuntien yhteisten arvojen levittämisessä korostetaan sekä koulutusjärjestelmien konkreettisia tulevaisuuden tavoitteita koskevassa selvityksessä että elinikäistä oppimista koskevassa tiedonannossa. Molemmissa asiakirjoissa korostetaan myös sitä, että yhteiskunnan koulutukselle asettamat yleiset tavoitteet eivät koske ainoastaan euroop-

palaisten evästämistä ammatillista elämää varten vaan myös heidän henkilökohtaista kehitystään kohti parempaa elämää ja aktiivista kansalaisuutta demokraattisessa yhteiskunnassa, jossa kunnioitetaan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta.

Neuvosto (koulutus) ja komissio painottavat, että koulutus ei ole pelkkä työllistettävyyden väline, vaikka sillä onkin oleellinen merkitys Lissabonin strategiassa. Koulutuksen laajempi tehtävä on tunnustettava jatkossakin, jotta sillä voitaisiin täysipainoisesti edistää Lissabonin päämäärien saavuttamista ja jotta voitaisiin varmistaa, että koulutusyhteisöltä ja koko yhteiskunnalta saadaan tarvittava olennainen tuki.

2.4. Lukuisat koulutusalan tapahtumat ja aloitteet osoittavat tämän alan kasvavaa merkitystä, mutta niiden lukumäärä ja monimuotoisuus ja niiden monet yhteydet muihin politiikan aloihin (erityisesti työllisyysstrategiaan ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumista koskevaan strategiaan) ovat lisänneet tarvetta suurempaan strategiseen johdonmukaisuuteen. Neuvosto ja komissio luovat tällä kokonaisvaltaisella työohjelmalla yhdenmukaiset puitteet, joilla varmistetaan koulutuspolitiikan eri alojen keskinäinen johdonmukaisuus Euroopan yhteisössä.

2.5. Neuvosto ja komissio pyytävät, että eurooppalainen koulutusalue tunnustetaan vastedes yksiselitteisesti Lissabonin strategian ensisijaiseksi avainalueeksi. Siten osoitettaisiin selkeästi, että muiden politiikkojen merkityksestä riippumatta Euroopan unionista voidaan luoda maailman johtava tietoon perustuva talous ainoastaan koulutuksella, jolla voidaan vaikuttaa oleellisesti talouden kasvuun, innovointiin, kestävään työllisyyskehitykseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen. Opetusministerit tunnustavat vastuunsa tässä prosessissa ja korostavat haluavansa päättäväisesti vastata tähän haasteeseen.

3. Kunnianhimoiset mutta realistiset päämäärät

3.1. Sen lisäksi, että neuvosto ja komissio vastaavat Eurooppaneuvoston kehotukseen pyrkimällä yhteisiin tavoitteisiin koulutusjärjestelmien kehittämisessä ja esittämällä yhteisen yksityiskohtaisen työohjelman, ne ovat sitoutuneet toteuttamaan kaikki tarvittavat aloitteet vastatakseen täysimääräisesti tietoyhteiskunnan, globalisoitumisen ja Euroopan laajentumisen asettamiin haasteisiin.

3.2. Näin ollen neuvosto ja komissio asettavat itselleen kunnianhimoisia mutta realistisia päämääriä, joiden tulisi olla yhteisiä myös EU:iin tulevina vuosina liittyville maille. EU:n kansalaisten ja koko unionin edun kannalta seuraavat koulutusalaa koskevat tavoitteet olisi saavutettava vuoteen 2010 mennessä:

1) Koulutuksessa saavutetaan korkein mahdollinen laatutaso ja eurooppalaisia koulutusjärjestelmiä ja -laitoksia pidetään laatunsa ja merkityksensä vuoksi maailmanlaajuisesti esimerkkinä muille.

2) Eurooppalaiset koulutusjärjestelmät ovat riittävän yhteensopivia, jotta kansalaiset voivat liikkua niiden välillä ja hyötyä niiden monimuotoisuudesta.

3) Missä tahansa EU:n sisällä hankittu pätevyys, tiedot ja taidot voidaan tosiasiallisesti vahvistaa koko unionissa työnsaannin ja jatko-opintojen varmistamiseksi.

4) Kaikenikäisillä eurooppalaisilla on mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen.

5) Eurooppa suhtautuu avoimesti yhteistyöhön kaikkien muiden alueiden kanssa yhteistä etua silmällä pitäen, ja sen tulisi olla muualta maailmasta tulevien opiskelijoiden ja tutkijoiden suosituin kohde.

4. Tulevat toimet: avoimen koordinointimenetelmän soveltaminen koulutukseen

4.1. Uuden avoimen koordinointimenetelmän avulla kehitetään johdonmukaista ja kokonaisvaltaista koulutusstrategiaa perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklan mukaisesti. Uusi avoin koordinointimenetelmä määriteltiin Lissabonin huippukokouksen päätelmissä keinoksi levittää hyviä toimintatapoja ja lisätä lähentymistä EU:n tärkeimpiin päämääriin ja se kuvattiin täysin hajautetuksi lähestymistavaksi, jossa olisi erilaisia kumppanuuksia ja jonka tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita kehittämään asteittain omia politiikkojaan.

Avoimen koordinointimenetelmän välineitä ovat indikaattorit, vertaileva analyysi, hyvien toimintatapojen vertailu sekä keskinäisiksi oppimisprosesseiksi tarkoitettujen määräaikaisen seurannan, arvioinnin ja vertaisarvioinnin järjestäminen.

4.2. Yksityiskohtaisen työohjelmassa kolme strategista tavoitetta jaetaan 13 liitännäistavoitteeseen ja 42 avainasiaan, jotka heijastavat koulutukseen liittyvien alojen laajaa kirjoa. Työskentely on jo aloitettu kolmen tavoitteen osalta (uusia perustaitoja, tietotekniikkaa sekä matematiikkaa, luonnontieteitä ja teknologiaa koskevat tavoitteet). Kymmenen muun tavoitteen osalta ohjelman toteuttaminen aloitetaan sovitun aikataulun mukaan vuonna 2002 tai 2003. Näin ollen kaikkia tavoitteita koskeva työ saadaan käyntiin vuoteen 2004 mennessä.

4.3. Avointa koordinointimenetelmää sovelletaan kaikkiin tavoitteisiin, jotta ne saadaan tuottamaan lisäarvoa Euroopan tasolla. Sitä sovelletaan kuitenkin eriytetysti eri tavoitteisiin, koska kunkin tavoitteen yhteydessä käytetään tarkoitukseen parhaiten soveltuvia välineitä. Näin toimet voidaan keskittää ja hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti käytettävissä olevia rajallisia varoja ja henkilöresursseja. Tavoitteiden saavuttamista seurataan kaikilla aloilla käyttäen kuhunkin tilanteeseen tarkoituksenmukaisimpia käytettävissä olevia määrää ja/tai laatua mittaavia välineitä.

5. Yksi kokonaisvaltainen koulutusstrategia

5.1. Avoimella koordinointimenetelmällä toteutetaan yksi kokonaisvaltainen strategia oheisen yksityiskohtaisen työohjelman mukaisesti. Strategiassa on kaksi pääasiallista toiminta-aluetta: yhteisiin haasteisiin liittyvät toimet, joiden tarkoituksena on edesauttaa jäsenvaltioita parantamaan omia koulutusjärjestelmiään, ja koulutusalan kansainvälistä toimintaa koskevien mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Työohjelman toteuttamisella lisätään koulutuspolitiikan eri alojen johdonmukaisuutta ottaen huomioon kunkin alan toimintaperiaatteet ja erityispiirteet. Erityiset tai uudet toiminta-alat, kuten ne, joita ehdotettiin elinikäistä oppimista koskevassa komission tiedonannossa, eivät johda rinnakkaisiin koordinoituihin prosesseihin, vaan ne sisällytetään aiheensa perusteella työohjelman kolmeen strategiseen ja 13 liitännäistavoitteeseen.

5.2. Yksityiskohtaisen työohjelman toteuttamista tuetaan myös muunlaisella eurooppalaisella yhteistyöllä: yhteisön ohjelmilla, toimintaohjelmilla, päättäjien vierailuilla, vertailevilla ja tulevaisuutta koskevilla tutkimuksilla, tilastoja muiden tietojen keruulla, kokeiluhankkeilla jne. Monet näistä yhteistyömuodoista perustuvat muiden kansainvälisten järjestöjen (esim. OECD:n ja Euroopan neuvoston) tekemään työhön tai jäsenvaltioiden välisiin tai ehdokasmaiden kanssa toteutettuihin verkostoihin, yhteistyöjärjestelmiin tai kokeiluhankkeisiin (aiheina mm. kestävä ammattimaistaminen ja perustaidot), tai täydentävät niitä.

5.3. Muiden toimien, erityisesti avoimuutta, tunnustamista ja laadunvarmistusta koskevien toimien kanssa pyritään saamaan aikaan yhteisvaikutusta kaikilla EU:n koulutusjärjestelmien aloilla sekä EU:n muiden toiminta-alojen, kuten tutkimusalan kanssa.

Sama koskee toimia, joita toteutetaan muissa kuin EU-yhteyksissä, kuten Bolognan prosessin tai korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamista koskevan Lissabonin yleissopimuksen yhteydessä.

5.4. Neuvosto (koulutus) ohjaa ja seuraa strategiaa ja sen koko täytäntöönpanoa yhteistyössä komission kanssa koulutusjärjestelmien konkreettisia tulevaisuuden tavoitteita koskevan selvityksen seurannasta marraskuussa 2001 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti. Kevään 2004 Eurooppa-neuvostolle toimitetaan selvitys edistymisestä.

6. Prosessin laajentaminen muihin Euroopan maihin

Jo maaliskuussa 2001 pidetyssä Tukholman Eurooppa-neuvostossa sovittiin, että ehdokasmaiden olisi osallistuttava Lissabonin mukaisiin tavoitteisiin ja menettelyihin. Koulutusjärjestelmien muuttaminen ja uudistaminen edellyttävät keskipitkän tai pitkän aikavälin näkökulmaa, ja tämän alan vuoropuhelu on aloitettava viipymättä jo senkin vuoksi, että ehdokasmaat voivat monilla aloilla tarjota esimerkkejä hyvistä toimintatavoista. EU:n ja ehdokasvaltioiden opetusministerien kokouksessa, joka on määrä pitää Bratislavassa kesäkuussa 2002, ratkaistaan, miten ehdokasmaat tosiasiassa osallistuvat tähän toimintaan.

YKSITYISKOHTAINEN TYÖOHJELMA 13 TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI

Strateginen tavoite 1

KOULUTUKSEN LAADUN JA VAIKUTTAVUUDEN PARANTAMINEN EU:SSA

TAVOITE 1.1. — OPETTAJIEN JA KOULUTTAJIEN KOULUTUKSEN PARANTAMINEN

Tiedon saanti on yksi tärkeimmistä asioista tietoyhteiskunnassa. Tämän vuoksi opettajat ja kouluttajat ovat merkittäviä toimijoita kaikissa strategioissa, joiden tavoitteena on edistää yhteiskunnan ja talouden kehitystä. Hyvin koulutettujen ja motivoituneiden ihmisten houkutteleminen opetusammatteihin ja ammatissa pysyminen on useimpien Euroopan valtioiden lyhyen ja keskipitkän aikavälin tavoite, sillä alalla on suuri rekrytointitarve opettajaikäluokkien vanhetessa.

Jotta Euroopassa päästäisiin kaikkialla tähän yhä vaikeammin saavutettavaan tavoitteeseen, on kehitettävä tapoja tukea opettajia ja kouluttajia heidän asemansa muuttuessa ja yleisen käsityksen heidän työstään muuttuessa. Opetusalalla toimivien kanssa olisi päästävä yleisesti yhteisymmärrykseen taidoista, jotka heidän olisi hallittava.

A. **Avainasiat**

1. Määritetään taidot, jotka opettajilla ja kouluttajilla on oltava, kun otetaan huomioon heidän muuttuva asemansa tietoyhteiskunnassa
2. Luodaan edellytykset, joilla opettajia ja kouluttajia tuetaan asianmukaisesti heidän pyrkiessään vastaamaan tietoyhteiskunnan haasteisiin, mukaan lukien elinikäistä oppimista silmällä pitäen tapahtuvalla ammatillisella peruskoulutuksella ja työssäoloaikana annetulla koulutuksella.
3. Varmistetaan, että opettajien ja kouluttajien ammattiin on riittävästi tulijoita kaikissa opetusaineissa ja kaikilla tasoilla, ja huolehditaan ammatin pitkän aikavälin tarpeista tekemällä opettajan ja kouluttajan ammatti entistä kiinnostavammaksi.
4. Pyritään saamaan opetus- ja koulutusalalle henkilöitä, joilla on muiden alojen ammattikokemusta.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuonna 2002 (toinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa):*

- pätevien opettajien ja kouluttajien puute/liikatarjonta työmarkkinoilla,
- koulutusohjelmiin (opettajat ja kouluttajat) pyrkivien määrällinen kehitys,
- jatkuvaan ammatilliseen koulutukseen osallistuvien opettajien ja kouluttajien prosentuaalinen osuus.

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo):*

- opettajien ja kouluttajien koulutusohjelmien arviointi,
- opettajan ammattiin pääsyn vaatimukset koulutustason mukaan,
- seuraavien aiheiden sisällyttäminen opetus- ja koulutussuunnitelmiin (tieto- ja viestintätekniikka, vieraat kielet, koulutuksen eurooppalainen ulottuvuus ja kulttuurienvälinen koulutus),
- opetusalan ylennysjärjestelmät uran aikana,
- opettajien työolojen parantaminen.

TAVOITE 1.2. — TAITOJEN KEHITTÄMINEN TIETOYHTEISKUNTAA VARTEN

EU:ssa ei tällä hetkellä ole yhtenäistä käsitystä perustaidoista. Monet yhdistävät sanan ”perus-” lasku- ja lukutaitoon ja sanan ”taidot” ei yleensä katsota kattavan asenteita, taipumuksia ja tietoja toisin kuin englannin sanan ”competencies”. Komissio laatii parhaillaan alustavaa selvitystä siitä, mitä ”key competencies” voisi tarkoittaa. Kun otetaan huomioon Lissabonin huippukokouksen päätelmät ja opetus- ja tutkimusministereiden Upsalassa pitämä epävirallinen kokous sekä elinikäinen oppiminen, valmiudet henkilökohtaisiin ponnistuksiin ja kulttuurinen ulottuvuus, tärkeimmät taidot voidaan jakaa seuraaviin keskeisiin alueisiin:

luku- ja laskutaito (perustaidot)

perustaidot matematiikassa, luonnontieteissä ja tekniikassa

vieraat kielet

tieto- ja viestintätekniikkataidot ja teknologian käyttö

oppimaan oppiminen

sosiaaliset taidot

yrittäjyys

yleissivistys

Laadukas opetus on tärkeimpien valmiuksien hankkimisen perusedellytys. Sen on siksi liityttävä kiinteästi tavoitteeseen 1.1 ”Opettajien ja kouluttajien koulutuksen parantaminen”.

Sen varmistaminen ja seuranta, että kaikki saavat tärkeimmät valmiudet, edellyttää, että koulujen opetussuunnitelmat laaditaan asianmukaisesti ja että aikuisille tarjotaan mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja että näitä mahdollisuuksia todella käytetään. Erityistä huomiota on kiinnitettävä heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin.

Tärkeimpien taitojen todentaminen asianmukaisin välinein on välttämätöntä. Mainituilla alueilla tarvitaan menetelmien kehittämistä, vaikka arviointi saattaakin olla vaikeaa joillakin alueilla, kuten sosiaalisten taitojen omaksumisessa. Niitä tarvitaan kuitenkin sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja aktiivisen kansalaisuuden vuoksi.

A. **Avainasiat**

1. Määritetään uudet perustaidot ja se, miten ne ja perinteiset perustaidot voidaan paremmin sisällyttää opetussuunnitelmiin, miten ne voidaan omaksua ja miten niitä voidaan pitää yllä koko elämän ajan.

2. Huolehditaan siitä, että kaikilla, myös heikommassa asemassa olevilla, niillä, joilla on erityistarpeita, niillä, jotka jättävät koulun kesken, ja aikuisopiskelijoilla, on todellinen mahdollisuus oppia perustaidot.

3. Edistetään perustaitojen virallista vahvistamista jatkuvan koulutuksen ja työllistyvyyden helpottamiseksi.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2001 jälkipuolisko (ensimmäinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa)*:

– toisen asteen koulutuksen saaneet,

– opettajien jatkuva koulutus aloilla, joilla tarvitaan uusien taitojen oppimista,

– lukutaidossa saavutetut tasot (PISA),

– laskutaidossa ja matematiikassa saavutetut tasot (PISA),

– oppimaan oppimisessa saavutetut tasot,

– niiden aikuisten prosentuaalinen osuus ikäryhmittäin, joilla on toisen asteen koulutusta alempi koulutus ja jotka ovat osallistuneet johonkin aikuiskoulutuksen muotoon.

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo)*:

– menestys ja tulokset äidinkielessä, vieraassa kielessä ja matematiikassa oppivelvollisuuden päättymiseen saakka,

– lukutaidon ja laskutaidon kehitys kouluissa ja aikuiskoulutuksessa.

TAVOITE 1.3. — JOKAISELLA ON OLTAVA MAHDOLLISUUS TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN KÄYTTÖÖN

Ensimmäisessä avainasiassa ehdotettujen asianmukaisten laitteiden ja opetusohjelmistojen tarjoaminen edellyttää monenlaisia eri toimenpiteitä. Kaikille kouluille on hankittava asianmukainen perusvälineistö, joka on yksi laadukkaan koulutuksen edellytys ja joka käsittää mahdollisuudet tieto- ja viestintätekniikan mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen. Siihen kuuluvat laitteistot, laajakaistaiset viestintävälineet (Internet/Intranet) ja yleinen ylläpito. On myös varmistettava palvelujen ja sisällön tarjonta, joka vastaa koulutuksen vaatimusten laajaa alaa: korkealaatuinen digitaalinen opetussisältö, opetusohjelmistot, etä- ja paikallispalvelut (virtuaaliset ja reaaliset), neuvonta, ohjaus, asianmukainen opetus ja johdon tuki.

On myös muita keskeisiä edellytyksiä, jotka koskevat innovatiivista opettamista ja tieto- ja viestintätekniikalle perustuvaa oppimista, kuten toisessa avainasiassa korostetaan:

– Tieto- ja viestintätekniikkaa olisi käytettävä annettavan opetuksen laadun parantamiseen. On tuettava käytäntöjä, joissa tieto- ja viestintätekniikalla on myönteinen vaikutus opettamiseen ja oppimiseen, jotta koulutusjärjestelmään voidaan sisällyttää oppijakeskeisiä lähestymistapoja, joissa otetaan huomioon opiskelijoiden erilaiset oppimistyylit ja pedagogiset vaatimukset. Samalla on tärkeää tukea opettajia heidän yhä laajempien tehtäviensä suorittamisessa.

– On tärkeää arvioida, hyödynnetäänkö tieto- ja viestintätekniikkaa todella tehokkaasti ja miten niitä käytetään ja miten ne vaikuttavat oppimisprosessin tuloksiin saavutettujen tietojen ja taitojen muodossa.

– On kannustettava eri tasojen päätöksentekijöitä käsittelemään ajankohtaisia koulutuspoliittisia kysymyksiä, kuten uusien oppijoiden saamista mukaan koulutukseen, innovointia, eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä, ja annettava heille välineet toteuttaa tieto- ja viestintätekniikan tuomia muutoksia opetussuunnitelmissa.

Lisäksi työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa vuodeksi 2001 mainitaan seuraavat tavoitteet:

– Kaikilla kouluilla on käytettävissään Internet ja multimediaresursseja 2001 loppuun mennessä.

– Tarvittava määrä opettajia osaa käyttää näitä välineitä vuoden 2002 loppuun mennessä, jotta kaikille oppilaille pystytään tarjoamaan laaja digitaalinen lukutaito.

A. **Avainasiat**

1. Huolehditaan laitteistojen ja opetusohjelmistojen asianmukaisuudesta, jotta tieto- ja viestintätekniikkaa ja sitä hyödyntäviä (eLearning-)menetelmiä voidaan parhaiten käyttää opetuksessa ja koulutuksessa.

2. Kannustetaan tieto- ja viestintätekniikkaan perustuvien innovatiivisten opetus- ja koulutustekniikkojen hyödyntämistä.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2001 jälkipuolisko (ensimmäinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa)*:

– niiden opettajien prosentuaalinen osuus, jotka ovat saaneet koulutuksen tieto- ja viestintätekniikan käyttöön kouluissa,

– niiden oppilaiden ja opiskelijoiden prosentuaalinen osuus, jotka käyttävät tieto- ja viestintätekniikkaa opinnoissaan,

– oppilaitosten sellaisten oppituntien prosentuaalinen osuus, joilla käytetään tieto- ja viestintätekniikkaa.

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo)*:

– korkealaatuiset laitteet ja ohjelmat kouluissa,

– tieto- ja viestintätekniikan käyttö eri aineissa,

– tieto- ja viestintätekniikan käyttö koulujärjestelmän ulkopuolisessa koulutuksessa,

– laadullinen arviointi tieto- ja viestintätekniikan käytöstä koulutuksessa.

TAVOITE 1.4. — TIETEELLISIIN JA TEKNISIIN OPINTOIHIN OTETTAVIEN MÄÄRÄN LISÄÄMINEN

Tieteellinen ja tekninen kehitys on olennaisen tärkeää kilpailukykyiselle tietoyhteiskunnalle. Luonnontieteiden tai tekniikan yleis- ja erityisosaamiselle on yhä enemmän tarvetta ammatillisessa ja jokapäiväisessä elämässä, julkisissa keskusteluissa, päätöksenteossa ja lainsäädäntötyössä. Kaikki kansalaiset tarvitsevat matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian perustietoja. Jos halutaan, että Eurooppa säilyttää ja jopa parantaa asemaansa maailmassa ja saavuttaa Lissabonissa asetetut tavoitteet, lapsia ja nuoria on kannustettava kiinnostumaan enemmän luonnontieteistä ja matemaattisista aineista ja on varmistettava, että tieteen ja tutkimuksen aloilla työskentelevät pitävät urakehitystään, uranäkymiään ja palkkaustaan tarpeeksi tyydyttävinä, jotta he pysyvät ammatissaan. Samassa yhteydessä on korostettava sukupuolten tasapuolista edustusta.

Upsalassa maaliskuussa 2001 pidetyssä opetuksesta ja tutkimuksesta vastaavien ministereiden epävirallisessa kokouksessa korostettiin, kuinka tärkeää on lisätä tieteellisiä ja teknisiä aineita opiskelevien määrää ja uudistaa yleisesti alan opetusta sekä pitää läheisempää yhteyttä työ- ja elinkeinoelämään läpi koko koulutusjärjestelmän. Tämä tukisi osaltaan eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista.

A. **Avainasiat**

1. Lisätään kiinnostusta matematiikkaan, tieteeseen ja tekniikkaan varhaisesta iästä alkaen.

2. Motivoidaan yhä useampia nuoria valitsemaan matematiikan, luonnontieteen ja tekniikan alan opinnot ja ura erityisesti tutkimusalalla ja niillä tieteenaloilla, joilla on puutetta pätevästä henkilökunnasta, lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, erityisesti kehittämällä strategioita koulutusta ja ammatinvalintaa koskevaan opastukseen ja ohjaukseen.

3. Vahvistetaan naisten ja miesten tasapuolista edustusta matemaattisia, luonnontieteellisiä ja teknisiä aineita opiskelevien keskuudessa.

4. Varmistetaan, että matematiikan sekä luonnontieteellisten ja teknisten aineiden päteviä opettajia on riittävästi.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2001 jälkipuolisko (ensimmäinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa)*:

- matematiikan, luonnontieteiden ja teknisten alojen opinnot aloittavien määrän kasvu (toinen aste ja korkea-aste, eriteltynä sukupuolen mukaan),
- matematiikassa, luonnontieteissä ja teknisissä aineissa loppututkinnon suorittaneiden määrän kasvu eriteltynä sukupuolen mukaan,
- tutkijoiden ja insinöörien lukumäärän kasvu eriteltynä sukupuolen mukaan,
- pätevien matematiikan, luonnontieteiden ja teknisten aineiden opettajien määrän kasvu (toinen aste).

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo)*:

- tieteellisten ja teknisten aiheiden sisällyttäminen toisen asteen koulutukseen,
- kehitysstrategiat, joiden tarkoituksena on saada koulut kannustamaan oppilaita luonnontieteiden, teknisten aineiden ja matematiikan opintoihin ja opettamiseen.

TAVOITE 1.5. — RESURSSIEN PARAS MAHDOLLINEN KÄYTTÖ

Jotta päästäisiin tavoitteeseen antaa mahdollisuudet koko elämän kattavaan ja elinikäiseen oppimiseen tietoyhteiskunnassa, on yleisesti investoitava enemmän koulutukseen. Tämä koskee inhimillisten voimavarojen julkista rahoitusta, yksityisten yritysten kuluja ja yksittäisten henkilöiden investointeja. Vaikka julkista rahoitusta tiukennetaan yleisesti EU:n jäsenvaltioissa, tässä ei voida säästää. Lissabonin päätelmissä ([1]) todetaan, että inhimilliseen pääomaan asukasta kohti tehtäviä investointeja olisi lisättävä vuosittain merkittävästi, ja korostetaan, että Euroopan talouden tulevaisuus riippuu suuressa määrin kansalaisten taidoista, joita on jatkuvasti pidettävä yllä tietoyhteiskunnille ominaiseen tapaan. Toisaalta koulutusalan on painostettava rahoittavia tahoja, jotta resurssit jakautuisivat mahdollisimman tehokkaasti ja saavutettaisiin mahdollisimman korkea laatu.

([1]) Kohta 26, ensimmäinen luetelmakohta.

A. **Avainasiat**

1. Lisätään investointeja inhimillisiin voimavaroihin siten, että samalla varmistetaan käytettävissä olevien varojen oikeudenmukainen ja tehokas jakautuminen, jotta helpotettaisiin koulutukseen pääsyä ja parannettaisiin sen laatua.

2. Tuetaan sellaisten keskenään yhteensopivien laadunvarmistusjärjestelmien kehittämistä, joissa otetaan huomioon monimuotoisuus koko Euroopassa.

3. Kehitetään julkisten ja yksityisten tahojen välisiä kumppanuusmahdollisuuksia.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuonna 2002 (toinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa):*

– inhimilliseen pääomaan asukasta kohti tehtävien investointien lisääminen.

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo):*

– itsearviointi annetun koulutuksen laadun parantamiseksi,

– koulutuksen julkinen ja yksityinen rahoitus (rakenteellinen indikaattori).

Strateginen tavoite 2

KOULUTUKSEEN PÄÄSYN HELPOTTAMINEN

TAVOITE 2.1. — AVOIN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Tietoyhteiskuntaan siirtyminen edellyttää, että koulutukseen pääsyä yksinkertaistetaan ja demokratisoidaan ja siirtymistä koulutusjärjestelmän osa-alueelta toiseen helpotetaan. Samalla on tehtävä työpaikan saanti mahdolliseksi niin suurelle ja laajaalaiselle väestölle kuin mahdollista ja nostettava työllisyyslukujen lisäksi myös yleistä taitotasoa. Koulutusjärjestelmien monimutkaisuus johtuu yleensä siitä, että pyritään luomaan mahdollisimman laadukas pätevyysjärjestelmä. Järjestelmiä on kuitenkin yksinkertaistettava, jotta opiskelija voi halutessaan siirtyä toisesta järjestelmästä toiseen, käyttää hyväkseen edellisiä opintojaan ja siirtää suorituksiaan asianmukaisella tavalla.

A. **Avainasiat**

1. Laajennetaan mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen tarjoamalla tietoa, neuvontaa ja opastusta kaikista käytettävissä olevista oppimismahdollisuuksista.
2. Järjestetään sellaista koulutusta, johon aikuiset voivat osallistua siten, että koulutukseen osallistuminen voidaan yhdistää aikuisten muihin tehtäviin ja toimiin.
3. Varmistetaan, että kaikilla on mahdollisuus koulutukseen, jotta voitaisiin paremmin vastata tietoon perustuvan yhteiskunnan haasteisiin.
4. Edistetään joustavien oppimispolkujen luomista kaikille.
5. Edistetään kaikilla tasoilla koulutuslaitosten välisten elinikäiseen oppimiseen liittyvien verkostojen syntymistä.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2002 jälkipuolisko – vuoden 2003 loppu (kolmas vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa):*

– Koulutukseen osallistuvien osuus prosentteina 25-64-vuotiaasta väestöstä (rakenteellinen indikaattori).

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo):*

– opiskelijoiden mahdollisuudet lastenhoitoon ja joustaviin opiskeluaikoihin,

– työntekijöiden mahdollisuudet saada opintovapaata,

– aiemmin opitun tunnustaminen,

– aikuisille tarkoitetut rahoitus- ja kannustusjärjestelmät.

TAVOITE 2.2. — OPPIMISEN KIINNOSTAVUUDEN LISÄÄMINEN

Oppimisen tekeminen kiinnostavaksi kautta koko eliniän tarkoittaa ensisijaisesti sitä, että yksilö saadaan kokemaan oppiminen merkitykselliseksi. Kaikkien on ymmärrettävä jo lapsesta asti, että koulutus on tärkeää koko eliniän. Koulutusjärjestelmillä on tässä merkittävä asema, mutta tärkeä tehtävä on myös perheillä, paikallisilla yhteisöillä ja työnantajilla, jotta koulutus kuuluisi jokaisen elämään. Oppimisesta on tehtävä kiinnostavaa, mikäli halutaan yhdistää pyrkimyksenä olevat korkeammat työllisyysluvut tarvittavaan korkeampaan taitotasoon. Jos ihmiset eivät ymmärrä, miksi heidän tulisi jatkaa oppimista, he eivät koskaan toimi asian hyväksi eikä taitotaso nouse tietoyhteiskunnan vaatimusten mukaisesti Lissabonin Eurooppa-neuvoston edellyttämällä tavalla.

Työllisyyden suuntaviivoissa vuodeksi 2001 asetettu tavoite puolittaa vuoteen 2010 mennessä niiden vain alemman toisen asteen koulutuksen saaneiden 18-24-vuotiaiden lukumäärä, jotka eivät ole koulutuksessa, on yksi tapa mitata, kiinnostaako oppiminen nuoria aikuisia.

A. **Avainasiat**

1. Kannustetaan nuoria jatkamaan opiskelua pakollisen oppivelvollisuuden jälkeen, ja motivoidaan aikuisia ja annetaan heille mahdollisuus osallistua koulutukseen myös myöhemmissä elämänvaiheissa.
2. Kehitetään keinoja vahvistaa virallisesti koulujärjestelmän ulkopuolinen oppiminen.
3. Pyritään lisäämään oppimisen kiinnostavuutta sekä virallisissa koulutusjärjestelmissä että niiden ulkopuolella.
4. Kaikkia koskevan oppimiskulttuurin edistäminen ja potentiaalisten oppijoiden tekeminen tietoisiksi oppimisen tuomasta sosiaalisesta ja taloudellisesta hyödystä.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2002 jälkipuolisko – vuoden 2003 loppu (kolmas vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa):*

– työntekijöiden työaikana koulutukseen käyttämä aika prosentuaalisesti laskettuna ikäryhmittäin,

– osallistuminen korkea-asteen koulutukseen,

– niiden vain alemman toisen asteen koulutuksen saaneiden 18-24-vuotiaiden määrä, jotka eivät ole koulutuksessa (rakenteellinen indikaattori).

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo):*

– jatkuvat kurssit oppijoiden motivoimiseksi,

– mahdollisuus seurata avoimia kursseja, osallistua verkko-opiskeluun tai etäopiskeluun,

– hankitun kokemuksen vahvistaminen.

TAVOITE 2.3. — AKTIIVISEN KANSALAISUUDEN, YHTÄLÄISTEN MAHDOLLISUUKSIEN JA SOSIAALISEN YHTEENKUULUVUUDEN TUKEMINEN

Koulutusjärjestelmillä on suuri merkitys Euroopan demokraattisten yhteiskuntien tukemisessa. Kaikilla kansalaisilla tulisi olla yhtäläiset mahdollisuudet koulutukseen. Jäsenvaltioiden on otettava huomioon heikossa asemassa olevien ryhmien tarpeet, kuten vammaisten ja oppimisvaikeuksista kärsivien tarpeet, maaseudulla ja syrjäisillä alueilla elävien tarpeet sekä niiden tarpeet, joilla on vaikeuksia työn ja perhe-elämän yhdistämisessä. Ei voida hyväksyä sitä, että huomattava osa väestöstä keskeyttää koulunkäynnin liian aikaisin ja jää vaille olennaisia perustaitoja ja pätevyyttä, joita ilman he eivät voi osallistua aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan, sillä tämä aiheuttaa yhteiskunnalle ja talouselämälle menetyksiä, kun kaikkea potentiaalia ei käytetä. Myös muut aktiiviseen kansalaisuuteen, yhtäläisiin mahdollisuuksiin ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tukemiseen liittyvät näkökohdat ovat tärkeä osa koulutusta.

Jäsenvaltioiden jo hyväksymä Lissabonin päätelmien mukainen tavoite on puolittaa vuoteen 2010 mennessä niiden vain alemman toisen asteen koulutuksen saaneiden 18-24-vuotiaiden lukumäärä, jotka eivät ole koulutuksessa (Työllisyyden suuntaviivat vuodeksi 2001, nro 4).

A. **Avainasiat**

1. Edistetään sitä, että kaikki kouluyhteisön jäsenet oppivat demokratian arvot ja demokraattisen osallistumisen, jotta luodaan pohja aktiiviselle kansalaisuudelle.

2. Otetaan yhtäläisiin mahdollisuuksiin liittyvät näkökohdat täysimääräisesti huomioon koulutuksen tavoitteissa ja toiminnassa.

3. Varmistetaan, että heikommassa asemassa olevilla tai niillä, jotka nykyisin jätetään vähemmälle huomiolle, on tasapuolinen pääsy koulutukseen, ja motivoidaan heitä osallistumaan siihen.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuonna 2002 (toinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota tarkistetaan tarvittaessa):*

– niiden vain alemman toisen asteen koulutuksen saaneiden 18-24-vuotiaiden määrä, jotka eivät ole koulutuksessa (rakenteellinen indikaattori).

c) *Aiheet, joista vaihdetaan kokemuksia, hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (alustava luettelo):*

– oppilaiden, vanhempien ja muiden asianosaisten osallistuminen koulun hallintoon,

– sukupuolten tasa-arvo korkea-asteen koulutuksessa ja elinikäisessä oppimisessa,

– malleja heikommassa asemassa olevien ryhmien saamiseksi mukaan koulutukseen ja mahdollisuuksien järjestäminen siihen; malleja heidän kannustamisekseen hankkimaan muodollinen kelpoisuus.

Strateginen tavoite 3

KOULUTUSJÄRJESTELMIEN LÄHENTÄMINEN YMPÄRÖIVÄÄN MAAILMAAN

TAVOITE 3.1. — YHTEYKSIEN VAHVISTAMINEN TYÖELÄMÄÄN JA TUTKIMUKSEEN SEKÄ YHTEISKUNTAAN YLEENSÄ

Euroopan koulutusjärjestelmät ovat kehittyneet paljon viime vuosikymmenen aikana, mutta ne ovat yhä monelta osin sisäänpäinkääntyneitä. Tarvitaan laajempaa yhteistyötä elinkeinoelämän, tutkimuksen ja koko yhteiskunnan kanssa työmarkkinaosapuolia unohtamatta. Koulutuslaitokset tarvitsevat tätä kehittyäkseen itsekin oppiviksi organisaatioiksi, pysyäkseen avoimina ulkopuolisille muutoksille, vaikutteille, ajatuksille ja kyvyille sekä merkityksellisinä oppilailleen. Tällä tavoin koulutuslaitokset pystyvät kannustamaan yrittäjyyttä ja omaaloitteisuutta, joita opiskelijat ja harjoittelijat tarvitsevat. Kaikkien koulutuksesta kiinnostuneiden kansalaisten on voitava antaa oma panoksensa, ja koulutuslaitosten on oltava avoimia ja voitava ottaa vastaan kaikki ulkopuolelta tulevat älylliset ja käytännölliset vaikutteet.

A. **Avainasiat**

1. Edistetään koulutusjärjestelmien ja koko yhteiskunnan välistä tiivistä yhteistyötä.

2. Perustetaan kaikentyyppisten koulutuslaitosten, yritysten ja tutkimuslaitosten välisiä, molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia ([1]).

3. Asianomaisten sidosryhmien tehtävien tukeminen koulutuksen kehittämisessä mukaan lukien ammatillinen peruskoulutus ja oppiminen työpaikalla.

([1]) Katso Lissabonin päätelmien 26 kohdan kolmas alakohta.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2002 jälkipuoliskolta vuoden 2003 loppuun (kolmas vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota on tarvittaessa tarkistettava):*

– harjoittelujärjestelyjen piiriin kuuluvien opiskelijoiden ja harjoittelijoiden prosentuaalinen osuus (vuorottelukoulutus).

c) *Asioita, joista vaihdetaan kokemuksia ja hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (suuntaa-antava luettelo):*

– vanhempien osallistuminen kouluelämään ja lasten oppimiseen yleensä,

– paikallisten edustajien osallistuminen kouluelämään,

– koulujen yhteistyö paikallisten organisaatioiden kanssa,

– koulutuslaitosten yhteistyö yritysten kanssa esimerkiksi harjoittelu- ja koulutusmahdollisuuksien osalta,

– opettajien osallistuminen yritysten kanssa yhteistyössä järjestettyyn koulutukseen,

– kuvailevat tutkimukset koulutuslaitosten pyrkimyksistä houkutella tällä hetkellä koulutusjärjestelmien ulkopuolella olevia henkilöitä.

TAVOITE 3.2. — YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN

Koulutuksen tulisi edistää yrittäjyyden ymmärtämistä sekä antaa onnistuneen yrittäjyyden malleja ja opettaa riskinottamista ja jokaiselle välttämätöntä aloitteellisuutta. Tietoon perustuvan yhteiskunnan mukanaan tuomat yhteiskunnan ja talouselämän muutokset sekä nykyinen suuntaus kohti palveluihin perustuvaa taloutta antavat miljoonille henkilöille mahdollisuuden perustaa oma yritys, ja opiskelijoiden pitäisi nähdä yrittäjyys varteenotettavana uravaihtoehtona. Viime vuosina on huomattu, kuinka tärkeää on kehittää uusia, usein paikallisten yhteisöjen tarpeisiin perustuvia liiketoimintatapoja. Yrittäjyyden edistäminen on tärkeää ihmisille, talouselämälle ja koko yhteiskunnalle.

Yrittäjyyttä ja itsenäistä ammatinharjoittamista koskevan koulutuksen edistäminen on myös vuoden 2001 työllisyyden suuntaviivoissa hyväksytty tavoite (n:o 9).

A. **Avainasiat**

1. Edistetään aloitteellisuutta ja luovuutta koko koulutusjärjestelmässä yrittäjyyden aikaansaamiseksi.

2. Helpotetaan liikeyrityksen perustamiseen ja hoitamiseen tarvittavien taitojen oppimista.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2002 jälkipuoliskolta vuoden 2003 loppuun (kolmas vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota on tarvittaessa tarkistettava):*

– itsenäisten ammatinharjoittajien osuus tietoon perustuvan talouden eri aloilla (erityisesti ikäryhmässä 25-35),

– yrityksen perustamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta tarjoavien koulutuslaitosten prosentuaalinen osuus.

c) *Asioita, joista vaihdetaan kokemuksia ja hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (suuntaa-antava luettelo):*

– yritystoiminnan aloittavien vastavalmistuneiden laadullinen arviointi alakohtaisesti; näiden yritysten elinkelpoisuus,

– itsenäisen ammatinharjoittamisen edistäminen,

– eri opetusasteilla tapahtuva yrittäjyyskoulutus.

TAVOITE 3.3. VIERAIDEN KIELTEN OPPIMISEN PARANTAMINEN

Euroopan monimuotoisuus näkyy parhaiten Euroopassa puhuttavissa kielissä. Jos haluamme hyötyä tästä monimuotoisuudesta, meidän on pystyttävä kommunikoimaan keskenämme. Vieraiden kielten taito on osa perustaitoja, joita Euroopassa tietoon perustuvana yhteiskuntana edellytetään: kaikkien tulisi osata kahta vierasta kieltä. Vieraiden kielten oppimista, ja tarvittaessa niiden varhaisopetusta, on parannettava, mikä tarkoittaa sitä, että meidän on parannettava tapoja opettaa kieliä ja lisättävä kieltenopettajien ja kielten opiskelijoiden välisiä yhteyksiä. Keskeistä tavoitteessa on siis kieltenopettajien koulutus.

Yhteisö on vuodesta 1995 alkaen toistuvasti edistänyt tavoitteita, jotka koskevat muiden kielten kuin äidinkielen opiskelua (neuvoston 31. maaliskuuta 1995 ja 14. helmikuuta 2002 antamat päätöslauselmat sekä 10. heinäkuuta 2001 liikkuvuudesta annettu suositus). Suosituksessa ja päätöslauselmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi olisi pyrittävä vähentämään huomattavasti niiden yli 15 vuotiaiden kansalaisten osuutta, jotka osaavat vain äidinkieltään.

A. **Avainasiat**

1 Rohkaistaan jokaista opettelemaan kahta ja tarvittaessa useampaa kieltä oman äidinkielensä lisäksi ja edistetään tietoisuutta vieraiden kielten opiskelun tärkeydestä kaikissa ikäryhmissä.

2 Rohkaistaan kouluja ja oppilaitoksia käyttämään tehokkaita opetusmenetelmiä ja motivoimaan oppilaitaan jatkamaan kielten opiskelua myöhemmin elämässään.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2002 jälkipuoliskolta vuoden 2003 loppuun (kolmas vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota on tarvittaessa tarkistettava):*

Neuvosto ja komissio panevat merkille, ettei nuorten vieraiden kielten taidosta ole olemassa luotettavia tietoja. Niiden saamiseksi onkin toteuttava lisätoimia. Tällä välin hyväksytään seuraava suuntaa-antava luettelo:

– sellaisten oppilaiden ja opiskelijoiden prosentuaalinen osuus, jotka saavuttavat kahden vieraan kielen taidon [1],

– sellaisten kieltenopettajien prosentuaalinen osuus, jotka ovat osallistuneet ammatilliseen koulutukseen tai henkilöstökoulutukseen, johon on sisältynyt liikkuvuuden kautta mahdollisuus suoriin yhteyksiin siihen kieleen ja kulttuuriin, jota he opettavat.

c) *Asioita, joista vaihdetaan kokemuksia ja hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (suuntaa-antava luettelo):*

– kieltenopetuksen järjestämismenetelmät ja -tavat,

– kielten varhaisopetus,

– vieraiden kielten oppimisen edistämismenetelmät.

[1] Esimerkiksi Euroopan neuvoston laatiman yhteisen eurooppalaisen kielä koskevan viitekehyksen B2–tasoa vastaava.

TAVOITE 3.4. — LIIKKUVUUDEN JA VAIHDON LISÄÄMINEN

Liikkuvuus edistää Eurooppaan kuuluvuuden tunnetta, eurooppalaisen tietoisuuden kehittämistä ja Euroopan kansalaisuuden muotoutumista. Liikkuvuuden avulla nuoret voivat kehittää omia valmiuksiaan ja mahdollisuuksiaan saada työtä, ja opettajat saavat uusia kokemuksia ja mahdollisuuksia kehittää valmiuksiaan. Euroopan muuttuessa yhä monitahoisemmaksi on käytettävä kaikkia mahdollisia keinoja tehokkaimmalla mahdollisella tavalla, jotta kansalaiset ja erityisesti nuoret kansalaiset voivat samaistua eurooppalaisuuteen. Liikkuvuus koulutuksessa, myös väitöskirjaa edeltävässä tutkijakoulutuksessa, auttaa osaltaan eurooppalaisen koulutusalueen luomisessa ja edistää Euroopan tutkimusalueen toteuttamista.

Liikkuvuuden alalla Euroopan unionilla on vankka perusta. Sokrates-, Leonardo- ja Nuoriso-ohjelmat sekä tutkijoiden liikkuvuuden tukeminen ovat aloja, joilla unionin toiminta on esimerkillistä kansainvälisestikin katsottuna, vaikkakin saadut kokemukset osoittavat, että liikkuvuudesta yhtenä välineenä ei ole vielä saatu kaikkea mahdollista hyötyä Lissabonin tavoitteen saavuttamiseksi.

Liikkuvuuden ja sen poliittisen tunnustamisen tärkeydestä todistavat monet muutkin yhteisön aloitteet, kuten Nizzan Eurooppa-neuvoston hyväksymä liikkuvuutta koskeva toimintasuunnitelma, Euroopan parlamentin ja neuvoston antama suositus liikkuvuudesta ja uusia eurooppalaisia työmarkkinoita varten perustettu työryhmä, jonka perustamista Tukholman Eurooppa-neuvosto tuki. Liikkuvuustoimet pannaan täytäntöön tiiviissä yhteistyössä Euroopan tutkimusaluetta koskevien liikkuvuusaloitteiden kanssa.

Erityistavoitteet sisältyvät Lissabonin Eurooppa-neuvoston päätelmiin (n:o 13 tutkijoiden liikkuvuudesta ja n:o 26 opiskelijoiden, opettajien sekä koulutus- ja tutkimushenkilöstön liikkuvuudesta).

A. **Avainasiat**

1. Tarjotaan yksilöille ja koulutuslaitoksille, myös niille, jotka palvelevat heikommassa asemassa olevia, mahdollisimman laajat mahdollisuudet osallistua liikkuvuuteen, ja vähennetään jäljellä olevia liikkuvuuden esteitä.

2. Seurataan Euroopan laajuisen liikkuvuuden määrää, suuntia, osallistumisastetta sekä laatunäkökohtia.

3. Helpotetaan liikkuvuuden aikana hankittujen taitojen todentamista ja tunnustamista.

4. Edistetään eurooppalaisen koulutuksen olemassaoloa ja tunnustamista maailmassa sekä sen kiinnostavuutta muualta maailmasta tulevien opiskelijoiden ja tutkijoiden kannalta

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2002 aikana (toinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota on tarvittaessa tarkistettava):*

– osan opinnoistaan muussa EU-maassa tai kolmannessa maassa suorittavien kansallisten opiskelijoiden ja harjoittelijoiden osuus,

– muista EU-maista tulevien eri koulutusasteilla työskentelevien opettajien ja tutkijoiden osuus,

– EU:sta ja EU:n ulkopuolelta tulevien koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden ja harjoittelijoiden lukumäärä ja jakauma.

c) *Asioita, joista vaihdetaan kokemuksia ja hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (suuntaa-antava luettelo):*

– EU:n ja kansallisten vaihto-ohjelmien rahoitus, niihin osallistuminen ja maantieteellinen jakautuminen,

– henkilöille näiden liikkuvuuden aikana myönnetyt sosiaaliset etuudet esim. julkisissa kulkuneuvoissa ja museoissa,

– Europassin kehittämisen ja tulosten arviointi,

– EU:n ja jäsenvaltioiden tiedottaminen liikkuvuutta koskevista mahdollisuuksista ja edellytyksistä,

– ECTS ammatillisessa koulutuksessa,

– ”todistusten lisäosan” kehittäminen ammatillisessa koulutuksessa (korkeakoulututkintojen lisäosaa vastaavasti),

– kansallisten apurahojen siirrettävyys ulkomaisiin koulutusjaksoihin.

TAVOITE 3.5. — EUROOPPALAISEN YHTEISTYÖN EDISTÄMINEN

Uudessa eurooppalaisessa tietoyhteiskunnassa kaikkien olisi voitava opiskella ja työskennellä missä tahansa Euroopan maassa ja käyttää hankkimaansa pätevyyttä kaikkialla täysin hyödykseen. Liikkuvuuden ja pätevyyksien tunnustamisen esteet on ratkaistu erityisesti korkea-asteen koulutuksen osalta EU:n välineiden (kuten eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän ECTS:n tai Sokrates-ohjelman yhteydessä toteutettavan korkeakoulujen kumppanuuksien) avulla sekä hallitustenvälisellä ”Bolognan prosessilla”. Monilla aloilla on kuitenkin vielä paljon tehtävää. Korkeakouluja ja muita opetusviranomaisia on siis kannustettava kehittämään yhteensopivampia pätevyysjärjestelmiä koko Euroopassa ja löytämään yhteisymmärrys siitä, mitä vähimmäislaatuvaatimuksia tarvitaan järjestelmien akkreditointia varten. Pätevyyksien avoimuuteen ja tunnustamiseen liittyviä menettelyjä on uudistettava ja vahvistettava. Yhteisten tutkintojen ja pätevyyksien sekä akkreditointijärjestelmien kehittämistä on tuettava, mikäli eurooppalaiset koulutuslaitokset halutaan tunnustettavan maailmanlaajuisesti osaamiskeskuksiksi.

A. **Avainasiat**

1. Parannetaan tunnustamismenettelyjen tehokkuutta ja nopeutta jatko-opiskelua, koulutusta ja työllisyyttä varten koko Euroopassa.

2. Edistetään asiasta vastaavien laitosten ja viranomaisten välistä yhteistyötä yhteensopivuuden lisäämiseksi laadunvarmistuksessa ja akkreditoinnissa.

3 Edistetään koulutusmahdollisuuksia ja -rakenteita koskevien tietojen avoimuutta avoimen eurooppalaisen koulutusalueen luomiseksi.

4 Edistetään opetuksen ja koulutuksen eurooppalaista ulottuvuutta.

B. **Seurannan järjestäminen**

a) *Alkamisajankohta:* vuoden 2002 aikana (toinen vaihe).

b) *Edistymistä mittaavat indikaattorit (suuntaa-antava luettelo, jota on tarvittaessa tarkistettava):*

– muussa EU-maassa tai kolmannessa maassa opintojaan jatkavien korkeakouluopiskelijoiden, jatko-opiskelijoiden ja tutkijoiden osuus,

– Euroopassa yhteisiä tutkintoja suorittavien prosentuaalinen osuus,

– ECTS:n ja Europassi-järjestelmän piiriin kuuluvien ja/tai tutkintojen/todistusten lisäosaa suorittavien opiskelijoiden ja harjoittelijoiden prosentuaalinen osuus.

c) *Asioita, joista vaihdetaan kokemuksia ja hyviä toimintatapoja ja tehdään tarvittaessa vertaisarviointeja (suuntaa-antava luettelo):*

– edistetään akkreditointia korkea-asteen koulutuksessa,

– edistetään sellaisia yhteisiä kursseja ja tutkintoja Euroopassa, jotka ovat kansainvälisesti tunnustettuja; edistetään asiaankuuluvia markkinointialoitteita,

– sisällytetään eurooppalainen ulottuvuus koulutukseen.

TAVOITTEIDEN SEURANNAN ALOITTAMISAIKATAULU

Vaihe 1 (alkaa vuoden 2001 jälkipuoliskolla)

Tavoite 1.2. — Taitojen kehittäminen osaamisyhteiskuntaa varten

Tavoite 1.3. — Jokaisella on oltava mahdollisuus tieto- ja viestintätekniikan käyttöön

Tavoite 1.4. — Tieteellisiin ja teknisiin opintoihin otettavien määrän lisääminen

Vaihe 2 (alkaa vuonna 2002)

Tavoite 1.1. — Opettajien ja kouluttajien koulutuksen parantaminen

Tavoite 1.5. — Resurssien paras mahdollinen käyttö

Tavoite 2.3. — Aktiivisen kansalaisuuden, yhtäläisten mahdollisuuksien ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tukeminen

Tavoite 3.4. — Liikkuvuuden ja vaihdon lisääminen

Tavoite 3.5. — Eurooppalaisen yhteistyön edistäminen

Vaihe 3 (alkaa vuoden 2002 jälkipuoliskon ja vuoden 2003 lopun välillä)

Tavoite 2.1. — Avoin oppimisympäristö

Tavoite 2.2. — Oppimisen kiinnostavuuden lisääminen

Tavoite 3.1. — Yhteyksien vahvistaminen työelämään ja tutkimukseen sekä yhteiskuntaan yleensä

Tavoite 3.2. — Yrittäjyyden edistäminen

Tavoite 3.3. — Vieraiden kielten oppimisen parantaminen

Vuoden 2002 loppuun mennessä saadaan ensimmäiset tulokset indikaattoreista ja tapauksen mukaan vaiheen 1 vertailuarvot. Vaiheen 2 ensimmäiset tulokset saadaan vuoden 2003 puolivälissä ja vaiheen 3 osalta vuoden 2003 loppuun mennessä.

Tulokset vaiheen 1 kokemustenvaihdosta on määrä saada vuoden 2003 loppuun mennessä. Lisäksi aloitetaan vertaisarviointi jäsenvaltioiden toiveen mukaisesti.

Neuvosto ja komissio antavat yhteisen välikertomuksen työsuunnitelman täytäntöönpanosta kevään 2004 Eurooppa-neuvostolle.

Taulukko:

Määrällisten indikaattoreiden seurantamalli tavoitteiden täytäntöönpanon tukemiseksi avointa koordinointimenettelyä käyttäen

	Nykyiset tasot			Edistyminen		Vertailuarvot (jos toteutettavissa) / Vertailuperusteet [1]	
	Keskiarvo (EU)	Kolmen parhaiten suoriutuneen keskiarvo (EU)	USA ja Japani	2004	2010	vuodeksi 2004	vuodeksi 2010
Indikaattori							
Indikaattori							
Indikaattori							

[1] Saavutettua edistymistä arvioidaan kullekin tavoitteelle valittujen indikaattoreiden perusteella vuonna 2004 laadittavassa väliraportissa ja vuonna 2010 loppuraportissa. Neuvosto voi vahvistaa konsensuksella Euroopan laajuiset vertailuarvot EY-sopimuksen 149 ja 150 artiklan mukaisesti silloin, kun se on mahdollista. Lisäksi jäsenvaltiot toimittavat vapaaehtoiselta pohjalta vertailuperusteet (vertailuarvot) vuosiksi 2004 ja 2010. Täytäntöönpanoprosessi edellyttää kansallisten tilastotietojen saatavuutta valituista indikaattoreista.

Lähde: ...

TILASTOLLISET TIEDOT

TAVOITE 1.2. — TAITOJEN KEHITTÄMINEN OSAAMISYHTEISKUNTAA VARTEN

	Nykyiset tasot			
	EU:n keskiarvo [1]	Kolmen parhaiten suoriutuneen keskiarvo EU:ssa	USA	Japani
Tietotekniikkataidot/matemaattiset taidot (tulokset)	494	536	493	557
Lukutaito (tulokset)	498	535	504	522

[1] NL ei sisälly lukuihin – 14 jäsenvaltion keskiarvo

Lähde: PISA, OECD, 2001

TAVOITE 1.4. — TIETEELLISIIN JA TEKNISIIN OPINTOIHIN OTETTAVIEN MÄÄRÄN LISÄÄMINEN

Loppututkinnon suorittaneiden prosentuaalinen osuus kokonaismäärästä (vuonna 2000 useimpien maidenosalta)

	Nykyiset tasot			
	EU:n keskiarvo	Kolmen parhaiten suoriutuneen keskiarvo EU:ssa	USA	Japani
Luonnontieteet	5,1 %	8,3 %	—	—
Matematiikka ja tietotekniikka	3,8 %	7,3 %	—	—
Tekniikka, tuotanto- ja rakennusala	14,3 %	20,1 %	—	—

Huomautukset:

GR: Tiedot puuttuvat
L: Maassa ei ole täydellistä koulutusjärjestelmää. Luonnontieteisiin sisältyvät myös matematiikka ja fysiikka
A: Ammatillisesti suuntautunut korkea-asteen koulutus (ISCED 5B) ei sisälly lukuihin
NL: Tutkijakoulutus (ISCED 6) puuttuu tiedoista

Lähde: Eurostat, UOE-kysely vuodelta 2000 – väliaikaisia tietoja.

TAVOITE 1.5. — RESURSSIEN PARAS MAHDOLLINEN KÄYTTÖ

Julkisten koulutusmenojen prosentuaalinen osuus BKT:sta [1]

	Nykyiset tasot			
	EU:n keskiarvo [1] (1999)	Kolmen parhaiten suoriutuneen keskiarvo EU:ssa (1999)	USA (1998)	Japani (1998)
	5,0 %	7,3 %	5,0 %	3,5 %

[1] Perustuu rakenneindikaattoriin (http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat & product=1-ir010-EN & mode=download)

Huomautukset:

F: Ranskan merentakaiset departementit eivät sisälly koulutusmenoja koskeviin lukuihin
UK: Arvioita, jotka perustuvat Yhdistyneen kuningaskunnan varainhoitovuoteen 1. huhtikuuta-31. maaliskuuta
L: Tiedot puuttuvat

TAVOITE 2.2. — OPPIMISEN KIINNOSTAVUUDEN LISÄÄMINEN

	Nykyiset tasot			
	EU:n keskiarvo	Kolmen parhaiten suoriutuneen keskiarvo EU:ssa	USA	Japani
Korkea-asteen koulutuksessa olevien (ISCED 5, 6) prosentuaalinen osuus kaikista oppilaista ja opiskelijoista, v. 1999/2000 [a]	15 %	20,8 %	—	—
Niiden 25-34 -vuotiaiden prosentuaalinen osuus, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa, v. 2000 [b] [1]	25,9 %	12,1 %	—	—

[1] IRL: Tiedot puuttuvat. UK: GCSE-todistukset katsotaan toisen asteen tutkinnoiksi

Lähde:

a) Eurostat, UOE.
b) LFS.

Laskutapa:

a) ISCED5, 6-tason opiskelijat / Opiskelijoiden kokonaismäärä
b) (25-34-vuotiaat vastanneet, joiden koulutustaso on (ISCED2) / 25-34-vuotiaiden vastanneiden kokonaismäärä

TAVOITE 2.3. AKTIIVISEN KANSALAISUUDEN, YHTÄLÄISTEN MAHDOLLISUUKSIEN JA SOSIAALISEN YHTEENKUULUVUUDEN TUKEMINEN

	Nykyiset tasot			
	EU: keskiarvo	Kolmen parhaiten suoriutuneen keskiarvo EU:ssa	USA	Japani
Niiden 18-24-vuotiaiden osuus väestöstä, joilla on alempi toisen asteen koulutus ja jotka eivät osallistu koulutukseen (2000) (1)	17,8 %	7,8 % (1)		

(1) IRL: Tiedot puuttuvat. UK: GCSE-todistukset katsotaan toisen asteen tutkinnoiksi

Lähde: LFS (rakenneindikaattori: koulunkäynnin keskeyttäneet).